

Του Ταξίαρχου Ανδρέα Κορδολαίμη
Δ/ντή Τροχαίας Α.Ε.Α.

Οδηγώντας σε σήραγγες ...δεν πατάμε γκάτζι

Ένα μεγάλο τμήμα των σύγχρονων αυτοκινητοδρόμων απαρτίζεται από μεγάλα τεχνικά έργα όπως είναι οι ανισόπεδο κόμβοι, οι ψηλές και μεγάλες γέφυρες και οι σήραγγες. Ειδικά στις σήραγγες η πρόκληση ατυχημάτων συχνά οδηγεί σε απρόβλεπτες καταστάσεις που σχετίζονται με εκδήλωση φωτιάς. Γι' αυτό η οδήγηση εντός σιράγγων απαιτεί μεγάλη προσοχή.

Η Ελλάδα μέχρι το 1999 είχε ελάχιστες οδικές σήραγγες, με πλέον γνωστή τη σήραγγα Αρτεμισίου (αμφίδρομης κυκλοφορίας, μήκους περίπου 1.360μ.). Σήμερα η κατάσταση αυτή έχει αλλάξει σημαντικά λόγω της υλοποίησης μεγάλων αναπτυξιακών έργων όπως, η Εγνατία Οδός, η Αττική Οδός και ο οδικός άξονας ΠΑΘΕ.

Για την Ελλάδα το ζήτημα της ασφάλειας των οδικών σιράγγων είναι επιτακτικό, αφού τα τελευταία έτη το μήκος των εν λειτουργία σιράγγων έχει πολλαπλασιασθεί ενώ αναμένεται ακόμη μεγαλύτερη αύξηση του κατά τα προσεχή έτη.

Ο αριθμός των εν λειτουργία οδικών σιράγγων όλων των τύπων, σε ολόκληρη την Εθνική Επικράτεια, υπερβαίνει τις 174, συνολικού μήκους άνω των 50.χλμ. Από αυτές, περισσότερες από 75 έχουν μήκος άνω των 500μ. (έκαστη) και καταλαμβάνουν περίπου 30.χλμ. του εθνικού οδικού δικτύου.

Η μεγαλύτερη σήραγγα της Ελλάδας και των Βαλκανίων, μήκους 6 χιλιομέτρων, διανοίχθηκε πρόσφατα στα Τέμπη. Πρόκειται για τμήμα του οδικού άξονα ΠΑΘΕ (Πάτρα – Αθήνα – Θεσσαλονίκη – Εύζωνοι) που παρακάμπτει την κοιλάδα των Τεμπών.

Τα τελευταία έτη έχουν συμβεί μεγάλα ατυχήματα σε γνωστές σήραγγες με αποτέλεσμα την ύπαρξη πολλών θυμάτων. Στις χώρες της Ε.Ε. σε τρία μόλις ατυχήματα [σήραγγες Mont-Blanc (Γαλλία/Ιταλία), Tauern (Αυστρία) και Gothard (Ελβετία)] το 2001 με εκδήλωση φωτιάς υπήρξαν 62

“ Για την Ελλάδα το ζήτημα της ασφάλειας των οδικών σηράγγων είναι επιτακτικό, αφού τα τελευταία έτη το μήκος των εν λειτουργία σηράγγων έχει πολλαπλασιασθεί ενώ αναμένεται ακόμη μεγαλύτερη αύξηση του κατά τα προσεχή έτη ”

νεκροί, δεκάδες τραυματίες, και αποκατάσταση των ζημιών και επαναλειτουργία των σηράγγων μετά από πολλούς μήνες, ακόμα και χρόνια.

Εξοπλισμός ασφαλείας σηράγγων.

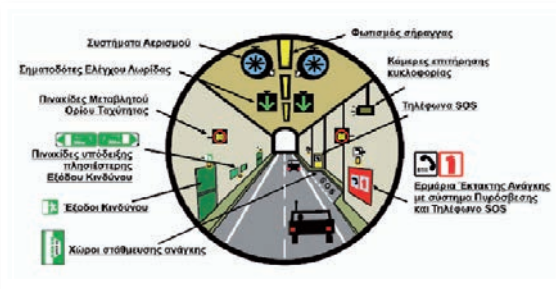
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετά την αύξηση της συχνότητας παρόμοιων ατυχημάτων εξέδωσε το 2004 την οδηγία 2004/54/EK η οποία καθόρισε τις ελάχιστες απαιτήσεις ασφαλείας για τις σήραγγες του Διευρωπαϊκού Οδικού Δικτύου. Για την προστασία των ανθρώπων και της σήραγγας από πυρκαγιά προβλέπει, εκτός άλλων, την ύπαρξη υποχρεωτικών εξόδων κινδύνου, σχεδιασμό του συστήματος αερισμού για τον έλεγχο της θερμοκρασίας και του καπνού, και επαρκή αντοχή των υλικών κατασκευής της σήραγγας στη φωτιά.

Η Ελλάδα ανταποκρίθηκε στην ανωτέρω οδηγία, την οποία ενσωμάτωσε στο Εθνικό Δίκαιο με το Π.Δ. 230/2007, το οποίο εφαρμόζεται σε όλες τις σήραγγες της Ελληνικής Επικράτειας που ανήκουν στο διευρωπαϊκό οδικό δίκτυο και έχουν μήκος άνω των 500μ., είτε αυτές λειτουργούν είτε βρίσκονται σε στάδιο μελέτης ή και κατασκευής. Αποσκοπεί να διασφαλίσει στους χρήστες των σηράγγων στοιχειώδες επίπεδο ασφαλείας, προλαμβάνοντας κρίσιμα συμβάντα που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές, το περιβάλλον και τις εγκαταστάσεις της σήραγγας και επιπλέον να παράσχει προστασία σε περίπτωση που συμβεί ατύχημα. Μεταξύ άλλων:

- α) Αναστέλλει η περιορίζει τη λειτουργία μιας σήραγγας εάν δεν πληρούνται οι απαιτήσεις ασφαλείας και καθορίζει τους όρους υπό τους οποίους μπορούν να αποκαθίστανται οι συνθήκες κανονικής κυκλοφορίας.
- β) Μερικά ώστε οι διαχειριστές των σηράγγων
 - ▶ να εκτελούν τακτικές δοκιμές και επιθεωρήσεις των σηράγγων.
 - ▶ να εφαρμόζουν οργανωτικά και επιχειρησιακά σχέδια για την κατάρτιση και τον εξοπλισμό των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης
 - ▶ να καθορίζουν τη διαδικασία για το άμεσο κλείσιμο μιας σήραγγας σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης
 - ▶ να εφαρμόζουν τα αναγκαία μέτρα μείωσης του κινδύνου.

Διαχειριστής της σήραγγας.

Για κάθε σήραγγα, η Διοικητική Αρχή ορίζει ως Διαχειριστή σήραγγας τον δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα που είν

ναι αρμόδιος για τη διαχείριση της σήραγγας. Για κάθε σημαντικό περιστατικό ή ατύχημα που συμβαίνει στη σήραγγα, συντάσσει « Έκθεση συμβάντος ».

Αρμόδιος Ασφαλείας.

Τα καθήκοντά του είναι κυρίως:

- α) Ο συντονισμός των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης και η συμμετοχή του στην εκπόνηση επιχειρησιακών σχεδίων.
- β) Η συμμετοχή του στον προγραμματισμό και την εφαρμογή των έκτακτων μέτρων.
- γ) Η συμμετοχή του στην οργάνωση ασκήσεων και η εξακρίβωση ότι η σήραγγα και ο εξοπλισμός της συντηρούνται και επισκευάζονται.

Φορέας επιθεώρησης.

Ορίζεται οργανισμός ή πρόσωπο (φυσικό ή νομικό) που διαθέτει υψηλό επίπεδο επάρκειας και είναι λειτουργικά ανεξάρτητος από τον διαχειριστή σήραγγας.

Η μέχρι τώρα εμπειρία έχει δείξει ότι τροχαία ατυχήματα που λαμβάνουν χώρα σε σήραγγες είναι ευκολότερο να εξελιχθούν σε καταστροφές, σε σχέση με αντίστοιχα ατυχήματα σε ανοικτό χώρο. Γι αυτό είναι απαραίτητη η γνώση της σήμανσης σηράγγων και η εφαρμογή της (η συμμόρφωση με αυτή) ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι πιθανότητες εμφάνισης « ανεπιθύμητων » συμβάντων, αλλά και των συνεπειών όταν αυτά συμβούν.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΠΡΙΝ ΜΠΟΥΜΕ ΣΤΗ ΣΗΡΑΓΓΑ

- ▶ Βεβαιωνόμαστε ότι το όχημα έχει επαρκές καύσιμο για να διέλθει.
- ▶ Συντονίζουμε το ραδιόφωνο στη συχνότητα που αναγράφεται σε σχετική πινακίδα (εάν υπάρχει).
- ▶ Ελέγχουμε τη σήμανση μέγιστου επιτρεπόμενου ύψους.
- ▶ Προσέχουμε αμέσως πριν την είσοδο της σήραγγας το διπλανό σήμα:

Το μήκος περιλαμβάνεται είτε στο κατώτερο μέρος της πινακίδας ή σε συμπληρωματική πινακίδα. Για τις σήραγγες μήκους άνω των 3.000 μέτρων, το εναπομείνω μήκος της σήραγγας αναγράφεται κάθε 1.000 μέτρα. Συνήθως αναγράφεται και το όνομα της σήραγγας.

“ **Η μεγαλύτερη σήραγγα** της Ελλάδας και των Βαλκανίων, μήκους 6 χιλιομέτρων, διανοίχθηκε πρόσφατα στα Τέμπη. Πρόκειται για τμήμα του οδικού άξονα ΠΑΘΕ (Πάτρα – Αθήνα – Θεσσαλονίκη – Ευζώνοι) που παρακάμπτεi την κοιλάδα των Τεμπών ”

ΟΤΑΝ ΜΠΑΙΝΟΥΜΕ ΣΤΗ ΣΗΡΑΓΓΑ.

- ▶ Ανάβουμε τα μεσαία φάτα (διασταύρωσης) του αυτοκινήτου μας ακόμα και αν η σήραγγα είναι φωτισμένη.
- ▶ Συμμορφωνόμαστε με τους φωτεινούς σηματοδότες για τις λωρίδες κυκλοφορίας οι οποίοι είναι πάνω από κάθε λωρίδα και δείχνουν αν η λωρίδα λειτουργεί. Αν αντιληφθούμε ότι η λωρίδα που κυκλοφορούμε είναι εκτός λειτουργίας θα πρέπει τα ταχύτερο δυνατό να αλλάξουμε λωρίδα.
- ▶ Τηρούμε τα σταθερά ή μεταβλητά όρια ταχύτητας, τα οποία δείχνουν το επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας για τους οδηγούς, όπως αυτό έχει καθοριστεί σύμφωνα με την κυκλοφορία και τις συνθήκες που επικρατούν. Σε περίπτωση που ο φωτεινός σηματοδότης των μεταβλητών ορίων είναι σβηστός, ισχύουν τα προβλεπόμενα από τις στατικές πινακίδες, όρια ταχύτητας.
- ▶ Ακολουθούμε τις οδηγίες που δίνονται από τις πινακίδες μεταβλητών μηνυμάτων.
- ▶ Κρατάμε ικανή απόσταση ασφαλείας από το προπορευόμενο όχημα
- ▶ Δεν πραγματοποιούμε ποτέ επιτόπια στροφή (αναστροφή) ή οπισθοπορεία.
- ▶ Σε περίπτωση παρατεταμένης ακινησίας μέσα σε σήραγγα, σβήνουμε τη μηχανή.
- ▶ Δεν προσπερνάμε αν υπάρχει μία λωρίδα ανά κατεύθυνση και γενικά δεν αλλάζουμε άσκοπα λωρίδα κυκλοφορίας.
- ▶ Δεν σταματάμε εκτός αν είναι απόλυτη ανάγκη.

ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΠΟΤΙΛΙΑΡΙΣΜΑΤΟΣ

- ▶ Κρατάμε απόσταση ασφαλείας, ακόμα και αν κινούμαστε αργά ή έχουμε σταματήσει.
- ▶ Σβήνουμε τον κινητήρα αν η κυκλοφορία έχει σταματήσει.
- ▶ Ακολουθούμε τις οδηγίες των αρμοδίων της σήραγγας ή τις φωτεινές πινακίδες μεταβλητών μηνυμάτων.

ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΒΛΑΒΗΣ Η΄ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

- ▶ Ανάβουμε τους δείκτες φωτεινού συναγερμού (αλάρμ.).
- ▶ Προσπαθούμε να μετακινήσουμε το όχημά μας σε χώρο στάθμευσης ανάγκης ή γενικά στο δεξί άκρο του οδοστρώματος.
- ▶ Σβήνουμε τον κινητήρα και τοποθετούμε το αντανakλαστικό τρίγωνο σε μεγάλη απόσταση.
- ▶ Καλούμε για βοήθεια από το τηλέφωνο έκτακτης ανάγκης.
- ▶ Εξερχόμαστε από τις δεξιές πόρτες και παραμένουμε εκτός του οχήματος, σε ασφαλή θέση στο πεζοδρόμιο και

περιμένουμε για την άφιξη βοήθειας.

- ▶ Δεν καπνίζουμε σε θέση κοντά σε ατύχημα. Υπάρχει κίνδυνος ανάφλεξης.

ΦΩΤΙΑ ΣΤΟ ΟΧΗΜΑ ΜΑΣ Η΄ ΣΕ ΑΛΛΟ ΟΧΗΜΑ.

- ▶ Το μετακινούμε και το οδηγούμε έξω από τη σήραγγα, αν είναι δυνατόν.
- ▶ Σβήνουμε τον κινητήρα και απομακρυνόμαστε αμέσως.
- ▶ Καλούμε για βοήθεια από το τηλέφωνο έκτακτης ανάγκης.
- ▶ Εάν μπορούμε σβήνουμε τη φωτιά με πυροσβεστήρα που υπάρχει στα ερμάρια ανάγκης της σήραγγας.
- ▶ Πηγαίνουμε πεζοί όσο το δυνατόν πιο γρήγορα σε έξοδο κινδύνου ακολουθώντας τις σχετικές πινακίδες. Παραμένουμε σε ασφαλή θέση αναμένοντας την άφιξη βοήθειας.

Πηγές

- 1.Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη. (www.astynomia.gr)
- 2.Υπ. Μεταφορών Δικτύων (<http://www.yme.gr>)
- 3.Εθνικό Τυπογραφείο (<http://www.et.gr>)
- 4.Δικτυακή Πύλη ΕΕ (http://europa.eu/intex_el.htm)
- 5.Διεθνές Οργ. οδοποιίας (<http://www.piarc.gr/el>)
- 6.Εγνατία Οδός Α.Ε. (<http://www.egnatia.gr>)
- 7.Αττική Οδός (<http://www.aodos.gr>)
- 8.Περιοδικό Auto Τρίτη(<http://www.autotriti.gr>)
- 9.Βικιπαίδεια (<http://el.wikipedia.org>)